

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

12 juni 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het jaar begrotingsjaar 2003**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
uitgebracht door de heer Marcel Logist
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jan Penris.

Vaste leden :

de heer Bart De Smet, mevrouw Veerle Heeren, de heren Boudewijn Laloo, Mark Van der Poorten ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, mevrouw Dominique Guns, de heren Cis Schepens, Francis Vermeiren ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Jan Penris, Christian Verougstraete ;

de heren Carlo Daelman, Marcel Logist ;

de heer Dirk Holemans ;

de heer Dirk De Cock.

Plaatsvervangers :

mevrouw Sonja Becq, de heren Carl Decaluwe, Jan Verfaillie, Johan Weyts ;

de heren Julien Demeulenaere, Peter Gysbrechts, Patrick Lachaert, Stefaan Platteau ;

de heer Filip Dewinter, mevrouw Marijke Dillen, de heer Frans Wymeersch ;

mevrouw Hilde Claes, de heer Dany Vandenbossche ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Jan Loones.

Zie :

19-A (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata

– Nr. 2 : Amendementen

12 (2002-2003)

– Nr. 1 : Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

17 (2002-2003)

– Nr. 1-A : Algemene toelichting

– Nr. 1-B : Toelichting per programma

– Nr. 1-C : Meerjarenbegroting 2003-2006

20-A (2002-2003)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

	Blz.
DEEL 1 : BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN EN STEDENBELEID	4
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken	4
I.1. Programma 53.1 : Lokale en Regionale Besturen	4
I.2. Programma 53.2 : Stedenbeleid en Sociaal Impulsfonds	5
II. Bespreking	5
III. Indicatieve stemming	7
DEEL 2 : HUISVESTING	8
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting	8
I.1. Voorbeeldprojecten lokaal woonbeleid	8
I.2. Verhuursubsidies aan de socialehuisvestingsmaatschappijen	8
I.3. Grond- en pandenbeleid	8
I.4. Verbeterings- en aanpassingspremie	8
I.5. Kredieten bouw en renovatie	8
I.6. Garantiefonds sociale huisvesting	8
II. Bespreking	9
III. Indicatieve stemming	11

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid besprak op 27 mei 2003 het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003. De bespreking had betrekking op de bevoegdheden van de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, en de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting.

DEEL 1 : BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN EN STEDENBELEID

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken

De minister verklaart dat de aanpassingen die bij de voorliggende budgetcontrole gevraagd worden, de oorspronkelijk goedgekeurde begroting niet fundamenteel wijzigen. De wijzigingen hebben in hoofdzaak te maken met het vrijmaken van kredieten voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement en het opstarten van een project 'implementatie van nieuw financieel instrumentarium in de gemeenten' binnen de administratie Binnenlandse Aangelegenheden. Wat het Stedenbeleid betreft, gaat het om het integreren van het saldo van het Sociaal Impulsfonds van de betrokken steden in het Stedenfonds.

De minister licht de verschillende budgetwijzigingen als volgt toe.

I.1. Programma 53.1 : Lokale en Regionale Besturen

- *Basisallocatie 12.02 : Uitgaven in verband met de rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement*

Hiervoor wordt een niet-gesplitst krediet van 125.000 euro ingeschreven. In 2004 hebben de verkiezingen plaats voor het Vlaamse Parlement. Zij vallen samen met de verkiezingen voor het Europees parlement. De organisatie gebeurt door de federale overheid, maar de Vlaamse overheid heeft een aantal opdrachten en draagt verplicht een aan-

tal kosten. Het grootste gedeelte van de uitgaven zal ten laste vallen van de begroting 2004. Maar in 2003 moeten een aantal voorbereidende uitgaven gebeuren, meer bepaald ter voorbereiding van initiatieven inzake informatie aan de burger, bijvoorbeeld voor de publicatie van de resultaten. Daarvoor moeten dit jaar nog een aantal procedures worden gestart.

De uitgaven worden volledig gedragen binnen de initiële begroting 2003 van het programma 53.1 via compensaties op basisallocaties 12.01 (35.000 euro werkingskosten), 12.03 (25.000 euro aanvullende werkingskosten communicatie), 12.20 (25.000 euro studiekosten) en 33.01 (40.000 euro subsidies aan initiatieven binnenlands bestuur).

- *Basisallocatie 12.20 : Studiekosten betreffende de regionale en lokale openbare besturen*

Hiervoor wordt het vastleggingskrediet verlaagd met 320.000 euro en het ordonnanceringskrediet met 33.000 euro. De minister verwijst naar het door de Vlaamse regering principieel reeds goedgekeurde voorontwerp van gemeentedecreet. Dat voorontwerp ligt momenteel voor advies bij de Raad van State. Het nieuwe gemeentedecreet voorziet in een ingrijpende hervorming van de huidige politieke, ambtelijke en financiële organisatie van de lokale besturen. Die modernisering is strikt noodzakelijk en zal aansluiten op het traject dat voor de OCMW's reeds werd ingezet.

De concrete inhoud van de hervorming wordt pas ingevuld bij de goedkeuring van het Vlaams gemeentedecreet. Maar het financiële luik is bijzonder complex en moet projectmatig worden aangepakt. Daarvoor is de inzet van mensen en middelen noodzakelijk. Om de hervorming succesvol tot stand te brengen is het noodzakelijk om nu reeds bepaalde voorbereidingen te treffen.

De minister heeft de Vlaamse regering daarom voorgesteld om een project 'implementatie nieuw financieel instrumentarium' binnen de administratie Binnenlandse Aangelegenheden te starten. Dat project zal de vernieuwing van de financiële beheers- en beleidscyclus in de gemeenten moeten voorbereiden en begeleiden. Zonder deskundige aanpak is een implementatie niet realiseerbaar. Investeren in mensen en middelen is daarom een kritische succesfactor voor de concretisering van het decreet.

De Vlaamse regering besliste daarom om over te gaan tot een extra aanwerving van een projectleider (gespecialiseerd contractueel), 3 projectleden

van niveau A1 (of A2) en 1 medewerker van niveau B. Dat projectteam zal toegevoegd worden aan de administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

De totale kostprijs voor de aanwerving van het projectteam bedraagt 287.000 euro en wordt volledig op de basisallocatie 12.20 gecompenseerd. Daarnaast is, zoals reeds gezegd, op deze basisallocatie ook een compensatie voorzien van 25.000 euro in verband met uitgaven voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement.

- *Basisallocatie 21.02 : Rentelasten op de in de loop van het begrotingsjaar op te nemen voor-schotten op trekkingsrechten op het Investeringsfonds*

Het niet-gesplitst krediet wordt verhoogd met 400.000 euro. Het Investeringsfonds werd vanaf 2003 opgeheven en geïntegreerd in het nieuwe Gemeentefonds. De trekkingsrechten uit het Investeringsfonds, verdeeld tot en met 2002, kunnen nog opgenomen worden. Rekening houdend met de reeds opgenomen trekkingsrechten dient het bedrag voor de rentelasten op de opgenomen trekkingsrechten opgetrokken te worden tot 1.300.000 euro.

I.2. Programma 53.2 : Stedenbeleid en Sociaal Impulsfonds

- *Basisallocatie 43.01 : Stedenfonds*

Het vastleggings- en ordonnanceringskrediet wordt verhoogd met 298.000 euro. Bij de opstart van het Stedenfonds werd initieel in de begroting een bedrag voorzien van 99.907.000 euro.

Conform artikel 21 van het decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds dient dat bedrag nog verhoogd te worden met de overdracht van de door de betrokken steden niet-gebruikte trekkingsrechten van het SIF 2002. Dat bedrag kon niet precies vastgesteld worden bij de opmaak van de begroting.

Op dat ogenblik was een overdracht voorzien van 2.593.000 euro. Door middel van de addenda van de gemeenten Brugge, Mechelen en Oostende blijkt het over te dragen bedrag 297.465,56 euro hoger te liggen. Het totaal krediet Stedenfonds 2003 bedraagt aldus 102.798.000 euro.

II. Bespreking

- *Gemeentelijke financiën*

De heer *Bart De Smet* stelt vast dat de voorliggende begrotingscontrole geen grote wijzigingen met zich meebrengt. Met enige goede wil zou men kunnen stellen dat de initiële begroting 2003 goed opgesteld was. Langs de andere kant wil dit ook zeggen dat er niet ingespeeld wordt op de financiële noden van de gemeenten. De spreker verwijst naar de herhaalde discussies die in de commissie gevoerd werden over de 'Elia-affaire'. Daarbij bleek duidelijk dat de gemeenten met zware minderinkomsten geconfronteerd worden ingevolge de liberalisering van de energiemarkt en het verminderen van energiedividenden. Die minderinkomsten worden bij deze begrotingscontrole niet gecompenseerd. De minister heeft naar aanleiding van de 'Elia-discussies' steeds verwezen naar het engagement van de federale regering en naar het feit dat de Vlaamse regering niet compenserend wenst op te treden voor handelingen die door een ander bestuursniveau gesteld worden. Objectief gezien kan de spreker dat standpunt bijtreden, maar anderzijds heeft de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden bij omzendbrief de gemeenten wel de toelating gegeven om de middelen van een eventuele federale 'Elia-compensatie' in de begroting in te schrijven. Het gaat dus op zijn minst over een gedeelde verantwoordelijkheid. De spreker verwijst nog naar de kosten verbonden aan de politiehervorming. Daarvan werd ook gezegd dat die niet mochten worden gedragen door de verhoging van de middelen van het Gemeentefonds, maar de facto gebeurt dat wel. Het valt dan ook te verwachten dat het Gemeentefonds moet worden aangesproken om de daling van de energiedividenden te compenseren.

- *Problematiek van de OCMW-rusthuizen en -ziekenhuizen*

Mevrouw *Dominique Guns* vraagt aandacht voor de OCMW-ziekenhuizen en -rusthuizen die een enorme financiële last meebrengen voor de gemeenten. De gemeenten die in het verleden uit sociale overwegingen bereid waren dergelijke instellingen op hun grondgebied op te richten, moeten nu bezuinigen op andere beleidsterreinen en kunnen die instellingen ingevolge wettelijke bepalingen niet aan de privé-sector overdragen. Bij de vorige begrotingsbesprekingen werd dit thema al aangebracht en de minister had beloofd na te gaan

op welke manier men iets aan die problemen kan doen.

De heer *Marcel Logist* merkt op dat in Tienen het OCMW-ziekenhuis naar de private sector werd overgeheveld. Men dient zich te bezinnen over het lot van het personeel dat eveneens werd overgeheveld en vervolgens afgedankt door de privé-sector. Daardoor komt dat personeel opnieuw ten laste van de OCMW-begroting.

De heer *Paul Van Grembergen*, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken verklaart dat, ingevolge een arrest van de Raad van State, het op dit ogenblik onmogelijk is om een dienst over te dragen wanneer die dienst op een bepaald ogenblik noodzakelijk is geweest. Op die manier komt men echter in een vicieuze cirkel terecht. Op federaal niveau zou er hieromtrent een initiatief worden genomen maar men heeft het ingevolge de federale verkiezingen niet kunnen afwerken. Het is echter de bedoeling dat probleem opnieuw aan te brengen op het ogenblik dat de federale instellingen geïnstalleerd zijn. Momenteel is een samenwerking met de privé-sector wel al mogelijk, maar de uiteindelijke verantwoordelijkheid blijft steeds bij de OCMW's liggen. In die omstandigheden is de privé-sector minder in een overname geïnteresseerd.

De minister stelt nog dat de hoge lasten van de OCMW's een weerslag hebben op de gemeentelijke begrotingen. De minister kan daar geen extra middelen tegenover stellen. Ook de Vlaamse regering moet immers binnen een strak budgettair kader werken, niet in het minst omwille van de vertraagde economische groei. Met betrekking tot de personeelsproblematiek bij een overdracht, is het zo dat het personeel zijn rechten behoudt en naar het OCMW kan terugkeren.

Volgens de heer *Marcel Logist* is dat precies het grote probleem bij een overheveling van een ziekenhuis of rusthuis van het OCMW naar de privé-sector. Hij is van oordeel dat een overname in zijn totaliteit dient te gebeuren.

De *minister* erkent dat het hier om een moeilijke en gevoelige discussie gaat. Hij wijst erop dat er hieromtrent ook CAO's worden afgesloten in overleg met de vakbonden. Die zien die discussie als een zeer principieel gegeven en laten weinig ruimte om hieromtrent een toekomstvisie te ontwikkelen.

Mevrouw *Dominique Guns* is er zich van bewust dat de OCMW-ziekenhuizen en -rusthuizen niet

overdraagbaar zijn. Zij herinnert aan haar pleidooi bij de bespreking van het Gemeentefonds om met de aanwezigheid van dergelijke instellingen rekening te houden bij de verdeling van het Gemeentefonds. Zij is van oordeel dat er dringend een oplossing moet komen voor de financiële problemen van de gemeenten die OCMW-rusthuizen of -ziekenhuizen hebben. Dat moet worden bekeken in het kader van de begroting 2004.

De *minister* erkent de problematiek. Uiteindelijk is dit een probleem dat de volledige Vlaamse regering raakt en niet enkel de Vlaamse minister van Welzijn. Men kan wel vaststellen dat de begroting voor Welzijn de afgelopen jaren aanzienlijk is gestegen. Ook bij de laatste begrotingsbesprekingen werden er voor die sector extra middelen vrijgemaakt. Anderzijds is het zo dat extra aandacht voor een bepaald aspect van het beleid een afbouw meebrengt van andere aspecten. De minister doet opmerken dat hij zich in de Vlaamse regering steeds opwerpt als pleitbezorger van de gemeenten. Als hij naar extra middelen vraagt wordt er echter stevast verwezen naar de recente groei van het Gemeentefonds en het welvaartvast maken ervan. Binnen de huidige budgettaire mogelijkheden en gelet op het feit dat diverse beleidssectoren meer middelen vragen, kan de minister geen beloftes doen. Hij hoopt dat de discussie op het federaal niveau zo snel mogelijk kan worden hernomen zodat overdrachten mogelijk zouden worden.

Mevrouw *Dominique Guns* stelt dat zij niet zozeer pleit voor een verhoging van de middelen van het Gemeentefonds, maar wel voor een wijziging van de verdelingscriteria waarbij er rekening wordt gehouden met een sociale factor als de aanwezigheid van dergelijke instellingen op het grondgebied van een gemeente.

De heer *Bart De Smet* verklaart de bekommernis van mevrouw *Guns* te delen.

– *Ontwerp van gemeente- en provinciedecreet*

De heer *Bart De Smet* vraagt wanneer het ontwerp van gemeentedecreet in het parlement kan worden behandeld en of het nog steeds de bedoeling is om dat ontwerp samen te behandelen met het ontwerp van provinciedecreet.

De *minister* bevestigt dat het de bedoeling is het ontwerp van gemeente- en van provinciedecreet nog tijdens deze legislatuur te behandelen in het parlement. Het voorontwerp van gemeentedecreet bevindt zich momenteel nog voor advies bij de Raad van State. Oorspronkelijk was dat advies

aangekondigd voor april maar volgens de laatste berichten zou het medio juni worden. De opmerkingen die door de Raad van State zullen worden gegeven op het gemeentedecreet, zullen onmiddellijk worden ingebracht in het provinciedecreet, want de twee decreten zijn inzake de algemene principes gelijklopend. Er zijn uiteraard ook specifieke gegevens die het gemeentedecreet kleuren, zoals bijvoorbeeld de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester. Het is ten slotte ook de bedoeling het gemeente- en het provinciekiesdecreet te koppelen aan het gemeente- en het provinciedecreet.

– *Gemeentelijke pensioenen*

De heer *Bart De Smet* verwijst naar de problematiek van de gemeentelijke pensioenen. Weliswaar is de minister niet bevoegd voor de pensioenen, maar men kan moeilijk om de vaststelling heen dat de gemeenten steeds hogere bijdragen moeten betalen aan de RSZPPO. Dat komt omdat het aantal statutaire gemeentelijke ambtenaren steeds kleiner wordt in verhouding tot het aantal contractuelen. Welke oplossingen kan de minister hiervoor aanreiken? Hoe kunnen de gemeenten aangemoedigd worden om statutaire tewerkstelling voorrang te geven op contractuele tewerkstelling?

De heer *Guido Decoster*, directeur-generaal van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, antwoordt dat de statutaire ambtenaren van vandaag afdrachten doen voor de betaling van momenteel gepensioneerd ambtenaren. Het gaat hier met andere woorden over een omslagstelsel. Het is in dat verband belangrijk de pensioenlast op een bepaald niveau te houden zodat men voldoende statutaire ambtenaren heeft om die pensioenlast te dragen. In het voorontwerp van gemeentedecreet is bepaald dat het principe van de statutaire ambtenaar voor de normale taakinvulling behouden blijft. Er worden wel een aantal mogelijkheden geopend om met contractuelen te werken. Die zijn gelijklopend aan de mogelijkheden die er daaromtrent – op basis van het Algemeen Principe-KB (APKB) – op Vlaams niveau reeds gelden. Enerzijds is er een vraag om meer met contractuelen te mogen werken om een soepeler werking mogelijk te maken, maar anderzijds moet men er zich van bewust zijn dat men dan in moeilijkheden komt wat de pen-

sioenlasten betreft. Die zouden immers rechtstreeks op de begroting worden verhaald en niet langer ten laste komen van het statutair personeel dat afdrachten doet.

– *Gemeentelijk personeelsbeleid*

De heer *Bart De Smet* verwijst naar het probleem van de tewerkstelling van hoger gekwalificeerden in de gemeenten. De gemeenten hebben het zeer moeilijk om gepaste personeelsleden aan te trekken voor sterk gespecialiseerde functies. Hoe kan daaraan verholpen worden? In welke mate is het aangewezen om de gemeenten meer vrijheid te geven bij de verloning van bepaalde functies?

– *Stedenbeleid*

De heer *Bart De Smet* vindt dat er de afgelopen jaren enkele positieve initiatieven werden genomen in het kader van het stedenbeleid, met name het Stadsvernieuwingsfonds en het Stedenfonds. Die bieden voor de geselecteerde steden de mogelijkheid om een aantal degelijke initiatieven te ontwikkelen. De steden hebben nood aan die middelen, zodat het nodig is om ze ook in de begroting 2004 op te nemen.

De *minister* antwoordt dat het Stedenfonds voor een periode van vijf jaar vastligt. Ook de afspraken die in het kader van het Stedenfonds met de steden worden gemaakt, gelden voor vijf jaar. Het Stadsvernieuwingsfonds daarentegen gold in principe voor één jaar. Volgend jaar zullen echter de middelen van het Mercuriusfonds ingebracht worden in het Stadsvernieuwingsfonds. Eén element van het Mercuriusfonds – de aandacht voor handel en economie in vernieuwde wijken – moet wel in het Stadsvernieuwingsfonds worden geïntegreerd.

III. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003 (bevoegdheden van minister Van Grembergen – Binnenlandse Aangelegenheden en Stedenbeleid) wordt

bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 4 onthoudingen.

DEEL 2 : HUISVESTING

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting

De minister merkt op dat de budgetcontrole in de eerste plaats een technische aanpassing is van de begroting, waarbij de initieel geraamde budgetten worden herzien in functie van gewijzigde parameters, uitvoeringsverwachtingen en betaalkalenders. Een groot aantal van de wijzigingen is dan ook in die zin te verklaren (onder meer het subsidiepercentage van de investeringsprogramma's van de VHM, de dotatie aan de LRM voor de mijnwerkersleningen, en dergelijke meer).

Los van deze louter technische aanpassingen werd van de mogelijkheid gebruik gemaakt om een aantal accentverschuivingen en bijkomende impulsen in de aangepaste begroting te laten inschrijven.

I.1. Voorbeeldprojecten lokaal woonbeleid

In de eerste plaats wordt voorzien in een gevoelige uitbreiding van het budget voor de subsidiëring van voorbeeldprojecten in het kader van het lokaal woonbeleid. In de initiële begroting werd voor dat nieuwe initiatief een budget van 300.000 euro ingeschreven. Uit de ingediende subsidieaanvragen bleek dat dit budget onvoldoende was. Het gaat over voorbeeldprojecten met een minimumduur van 3 jaar. Daarom wordt het budget opgetrokken tot 1.000.000 euro.

I.2. Verhuursubsidies aan de socialehuisvestingsmaatschappijen

De minister vestigt verder de aandacht op de verhoging van het budget voor de verhuursubsidies aan de socialehuisvestingsmaatschappijen. De bedoeling is om tegemoet te komen aan de financiële problematiek die een aantal SHM's treft. Rekening houdend met de vraag om de toelage niet louter te beperken tot Antwerpen en Gent, maar uit te breiden tot gans Vlaanderen, worden de middelen hiervoor opgetrokken tot 11.000.000 euro, wat een verhoging met 4.850.000 euro betekent. Recent heeft de Vlaamse regering de verdeling van de eerste schijf van 6.150.000 euro goedgekeurd. Na goed-

keuring van de voorliggende begrotingsaanpassing door het parlement zal de bijkomende schijf verdeeld worden in functie van een evaluatie inzake goed beheer van de in aanmerking komende maatschappijen.

I.3. Grond- en pandenbeleid

Ook het budget voor de subsidies in het kader van het grond- en pandenbeleid wordt gevoelig opgetrokken. Op dit ogenblik is al 93% van het initieel voorziene budget vastgelegd. Omdat die verwerkingssubsidies noodzakelijk zijn om voldoende nieuwe projecten te kunnen opstarten, wordt het krediet verhoogd met 8.651.000 euro, wat het totaal beschikbare budget voor 2003 op 24.972.000 euro brengt.

I.4. Verbeterings- en aanpassingspremie

Het budget voor de verbeterings- en aanpassingspremie wordt eveneens verhoogd. Het budget hiervoor bedroeg 10.162.000 euro. Zoals aangekondigd in de beleidsbrief werd een voorstel uitgewerkt om die subsidieregeling gevoelig uit te breiden. Er is dan ook een extra budget van 5.515.000 euro opgenomen.

I.5. Kredieten bouw en renovatie

De kredieten voor het subsidieprogramma bouw en renovatie worden verhoogd met 4.110.000 euro teneinde de aanbestedingsklare dossiers zo snel mogelijk doorgang te laten vinden en invulling te geven aan de doelstelling van de 15.000 sociale woningen.

I.6. Garantiefonds sociale huisvesting

Tot slot werd een machtiging ingeschreven voor het garantiefonds sociale huisvesting, het financieringsorgaan van de voorgestelde PPS-constructie. Mede op vraag van het Rekenhof is ervoor geopteerd om die machtiging in de reguliere begroting van de Vlaamse Gemeenschap in te schrijven. Dat houdt een netto verhoging in van de beleidsruimte binnen het programma Huisvesting van 25.000.000 euro. De middelen die hierdoor vrijkomen binnen het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eénmalige Investeringsuitgaven (FFEU) zullen onder meer aangewend worden voor stadsvernieuwingprojecten, wat de leefbaarheid in onze Vlaamse steden ten goede moet komen.

Naar het einde van het jaar zullen de budgetten in het kader van een herverdelingsbesluit of eventueel een aanpassingsblad, opnieuw geëvalueerd worden en daar waar nodig aangepast, om net als vorig jaar een optimale besteding van de voor sociale huisvesting beschikbare kredieten te garanderen.

II. Bespreking

– Aanbod aan sociale woningen

De heer *Mark Van der Poorten* vindt het huisvestingsbeleid van deze regering geen succes. Na vier jaar regeren en vier opeenvolgende ministers van Huisvesting is de sector gedestabiliseerd. Dat bleek recent nog toen de verenigingen van de huur- en koopmaatschappijen (VVH en VLEM) hun contacten met de minister op een laag pitje hebben gezet. De situatie op het veld toont bovendien aan dat er nog heel wat fout loopt, dit op een ogenblik dat er tienduizenden wachten op een sociale huurwoning. Die wachtlijst is er de laatste jaren niet korter op geworden en het wachten op een sociale huurwoning blijft dus letterlijk lang duren. Dat is moeilijk verenigbaar met het woonrecht en het is een tekortkoming van de Vlaamse regering dat zij hierop geen antwoord kan bieden.

Verder wordt het volgens de heer Van der Poorten voor de kandidaat-eigenaars steeds moeilijker om een woning of een bouwgrond te verwerven. De Vlaamse regering heeft hiervoor minder aandacht en ontwikkelt geen doorslaggevende incentive om kandidaat-eigenaars te ondersteunen. Op dat vlak is er een compleet falen vanwege de regering. Nochtans wordt er algemeen aangenomen dat het bezit van een eigen woning enkel voordelen biedt en dat het de beste vorm van sparen is die men zich kan indenken.

De *minister* antwoordt dat de kredieten meer dan verdubbeld zijn tegenover de vorige legislatuur. Wat dat betreft werd er dus duidelijk een inhaalbeweging gemaakt die tot doel heeft om tijdens deze legislatuur 15.000 sociale huurwoningen te bouwen. Bovendien werden de laatste twee jaar de kredieten telkens voor 100% gebruikt, zowel van het investeringsprogramma als van het SBR-programma (Subsidies voor Bouw en Renovatie).

De heer *Mark Van der Poorten* is ervan overtuigd dat de 15.000 extra woningen niet gerealiseerd zullen worden. In het regeerakkoord was er sprake van 15.000 extra sociale huurwoningen. Het moet dus gaan om extra woningen, bovenop de wonin-

gen die via het normale investeringsprogramma zouden gerealiseerd worden.

Mevrouw *Dominique Guns* vraagt naar de stand van zaken betreffende de bouw van 15.000 sociale huurwoningen tijdens deze legislatuur.

De *minister* antwoordt dat het intussen gaat om 5.013 dossiers in voorbereiding, en 8.053 dossiers die reeds uitgevoerd of in uitvoering zijn. In totaal gaat het op dit ogenblik dus om 13.066 dossiers. Dat toont de inspanningen aan die de regering voor de sociale huisvesting levert. Uiteraard worden daarmee niet alle problemen opgelost en blijft er nog een grote vraag. Daarom moeten de geleverde inspanningen ook de komende jaren worden volgehouden zodat de wachtlijsten uiteindelijk kunnen verdwijnen. Een van de extra instrumenten die werden gecreëerd om aan de vraag te voldoen, is de publiek-private samenwerking. Allicht dienen er nog extra inspanningen te worden gedaan. Dat zal moeten blijken bij de evaluatie van de verschillende instrumenten.

– Audit van de huisvestingssector

De heer *Mark Van der Poorten* doet opmerken dat er in de huisvestingssector momenteel een groot wantrouwen heerst. Door zogenaamde klokkenluiders werden de huisvestingsmaatschappijen van allerlei misbruiken beschuldigd, maar uiteindelijk heeft de Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap eerder tekortkomingen dan echt frauduleuze praktijken kunnen aantonen. Doordat de minister het administratief onderzoek van de Interne Audit heeft overgemaakt aan de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie, heerst er in de sector een groot ongenoegen. De minister zou er beter aan doen de sector een nieuw perspectief te bieden.

De *minister* is van oordeel dat de verstoorde relatie waarvan sprake vooral voortkomt uit het feit dat de minister de bevindingen van de Interne Audit heeft overgemaakt aan de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie. De minister vond het zijn plicht die bevindingen over te maken. Men moet aanvaarden dat een minister die zaak niet zelf beoordeelt maar laat beoordelen door een cel die daarvoor bevoegd is. Nadien zal men een onderscheid moeten maken tussen wat fictie is en wat realiteit is. Overigens zijn intussen de gesprekken met de VVH en VLEM opnieuw aangeknoopt. De minister is nog steeds van oordeel dat de misbruiken tot de uitzonderingen behoren. Het is precies om de 99% goedwerkende maatschappijen te herwaardenen dat de rotte appels eruit moeten worden gehaald. Tegen de echte misbruiken moet alleszins worden opgetreden.

– *Verhuursubsidies*

De heer *Mark Van der Poorten* verwijst naar de financiële situatie van de – vooral stedelijke – huurmaatschappijen. Hij stelt vast dat de kredieten voor verhuursubsidies aan lokale huisvestingsmaatschappijen zijn opgetrokken, en dat ze tegelijkertijd worden opengesteld voor alle maatschappijen in Vlaanderen. Dat betekent dat er substantieel meer middelen moeten komen, maar het valt te betwijfelen of de thans voorziene budgetten voldoende zullen zijn.

Mevrouw *Dominique Guns* vindt de verhoging van de verhuursubsidies aan SHM's die in een moeilijke financiële positie zitten, een goede zaak. Belangrijk hierbij is dat er ook naar het beheer van de betrokken maatschappij zal worden gekeken. Wat is hier de stand van zaken? Zijn er al cijfergegevens vanwege de VHM beschikbaar?

De *minister* doet opmerken dat de verhuursubsidies een nieuwigheid zijn die er gekomen is nadat parlementsleden wezen op de moeilijke financiële situatie van vooral stedelijke maatschappijen. In de begroting 2003 was daarom al in een krediet voorzien van 6,15 miljoen euro. Bij deze begrotingscontrole wordt dat bedrag nog eens met 4,85 miljoen euro verhoogd, zodat er nu 11 miljoen euro aan verhuursubsidies beschikbaar is. Om er een beroep op te kunnen doen zullen de maatschappijen aan drie meetbare criteria moeten voldoen (investeringsactiviteit, beheerskosten en relatie tussen financiële toestand en huurreglementering). Op basis van die criteria moet de VHM voor de uitvoering zorgen. Achteraf zal er een evaluatie en controle moeten gebeuren. De minister wijst er nog op dat hiermee aan de noodlijdende maatschappijen niet alleen voor dit jaar zuurstof wordt gegeven, maar ook voor het volgende jaar. Vervolgens zal er een evaluatie moeten gebeuren.

Wat de herstructurering van de sector betreft, stelt de minister zopas vanwege de administratie een eerste ontwerp te hebben ontvangen. Een tweede rapport wordt verwacht tegen einde juni. Op dat ogenblik zou er hierover ook in de commissie een discussie kunnen plaatsgrijpen. Die discussie moet toekomstgericht worden gevoerd en mag niet verlamd werken.

Mevrouw *Ann De Martelaer* verklaart dat haar fractie zeer tevreden is over de invoering van de verhuursubsidies en over de positieve vooruitzichten op dat vlak. Zij stelt voor hierover na het zomerreces een grondige evaluatie in de commissie te

houden en om vervolgens de krijtlijnen voor de volgende jaren uit te tekenen.

– *Sociaal huurbesluit*

De heer *Mark Van der Poorten* vindt een aanpassing van het sociaal huurbesluit absoluut noodzakelijk. Alleen een aanpassing waardoor de instroom in de sociale woonprojecten op een andere manier wordt geregeld, kan een structurele oplossing voor de problematiek bieden. Is er nu uiteindelijk enige vooruitgang in dat dossier? Volgens welke krachtlijnen kunnen de huidige problemen van de huurmaatschappijen in de toekomst worden vermeden?

De *minister* antwoordt dat de besluitvorming over een nieuw sociaal huurbesluit zich in de eindfase bevindt. De VVH en VLEM hebben hun akkoord reeds gegeven. Momenteel worden ook de huurders via het Vlaams Overleg Bewonersbelangen (VOB) en de Sociale Verhuurkantoren (SVK) bij het dossier betrokken. De minister vindt het belangrijk dat het nieuwe huurbesluit wordt gedragen door zowel degenen die het moeten uitvoeren als degenen die het nodig hebben.

– *Recht van voorkoop in de Vlaamse rand*

De heer *Mark Van der Poorten* stelt vast dat de kredieten bestemd voor grond- en pandenbeleid en voor de uitoefening van het recht van voorkoop worden verhoogd. Dat wijst er blijkbaar op dat het om een succesvol programma gaat. Er zou echter meer aandacht moeten gaan naar de uitoefening van het recht van voorkoop in de rand rond Brussel. Meer dan elders is het daar zeer moeilijk om nog een betaalbare woning te vinden, en de uitbreiding van de Europese Unie zal dat zeker niet vergemakkelijken. Welke wegen ziet de minister om in de rand rond Brussel het recht op wonen, het recht op een betaalbare woning voor jonge Vlaamse gezinnen te garanderen?

De *minister* antwoordt dat het recht van voorkoop ook geldt in de Vlaamse rand. In die regio zou men er misschien wel actiever gebruik van moeten maken. De minister wil hiervoor nog eens extra de aandacht van de betrokken maatschappijen vragen.

– *Lokaal woonbeleid*

De heer *Carlo Daelman* verwijst naar basisallocatie 33.65 van programma 62.4 Huisvesting (subsidiering van experimentele projecten in het kader van het voeren van een lokaal woonbeleid). De

kredieten hiervoor worden opgetrokken van 300.000 naar 1.000.000 euro. De spreker juicht die verhoging toe. Hij verwijst naar een drietal organisaties, actief in Limburg, Izegem en Meetjesland, die op 1 april jongstleden projecten hebben ingediend. De nu voorgestelde verhoging was een voorwaarde om die projecten te kunnen goedkeuren. Kan er nog voor het zomerreces over die projecten een beslissing worden genomen ? Voor de betrokken organisaties is de timing immers zeer belangrijk.

Ten slotte merkt de heer Daelman op dat de totale vraag naar subsidiëring het budget overstijgt. In hoeverre heeft dat consequenties voor de diverse aanvragen ?

De *minister* antwoordt dat de kredieten voor experimentele projecten in het kader van het voeren van een lokaal woonbeleid, gevoelig werden opgetrokken. Er werd vastgesteld dat er meer subsidieaanvragen binnenkwamen dan met het oorspronkelijk budget van 300.000 euro was voorzien. De minister heeft de drie betrokken projecten zelf bezocht en vindt ze zeker de moeite waard. Vandaar dat werd besloten om het budget tot 1 miljoen euro op te trekken. Indien zou blijken dat dit bedrag nog niet zou volstaan, zal men toch proberen een oplossing te vinden, bijvoorbeeld via een aanpassingsblad.

De minister zal er alles aan doen om nog voor het zomerreces over de uitvoering van de projecten te beslissen.

III. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003 (bevoegdheden van minister Gabriëls – Huisvesting) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

De verslaggever,

Marcel LOGIST

De voorzitter,

Jan PENRIS
